

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผลเป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมครูข้าราชการพลเรือนและบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักสูตรฝึกอบรมแบบ e-Training สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยาการที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผลจะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล”	
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	4
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	7
ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ:หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	9
ตอนที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษา: การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	23
ตอนที่ 3 หลักสูตรสู่ชั้นเรียน: การจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง	29
ใบงานที่ 1.1	37
ใบงานที่ 1.2	41
ใบงานที่ 1.3	45
ใบงานที่ 2	47
ใบงานที่ 3.1	48
ใบงานที่ 3.2	50
แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนหลักสูตร	51

หลักสูตร
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล

รหัส UTQ-00101

ชื่อหลักสูตรรายวิชาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

1. ดร.ไพรวลัย	พิทักษ์สาลี
2. ดร.รัตนา	แสงบัวเพื่อน
3. ดร.ปกรณ์	สุปินานนท์
4. อ.ดร.ฉัตรวรรณ	ลัญฉวรรณะกร

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษาการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. มีความรู้ความเข้าใจประเด็นการเปลี่ยนแปลง และองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. มีความเข้าใจการเชื่อมโยงของหลักสูตรแกนกลางระดับชาติ สู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น และสถานศึกษา
4. มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
5. มีความรู้ความเข้าใจการจัดทำองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา
6. มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
7. มีความเข้าใจบทบาทและความสำคัญของการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน
8. สามารถวิเคราะห์การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการอบรม

- ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ: หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- ตอนที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษา: การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ตอนที่ 3 หลักสูตรสู่ชั้นเรียน: การจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ

7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). **กรอบแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551).**แนวทางการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

หลักสูตร UTQ-101

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ:หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เรื่องที่ 1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เรื่องที่ 1.2 ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เรื่องที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

แนวคิด

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงแนวคิด ข้อแตกต่าง ระหว่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในประเด็นเปลี่ยนแปลงหลักด้านมาตรฐานการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านการวัดประเมินผลและจบหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกำหนดบทบาทหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสร้างความเข้าใจ/พัฒนาบุคลากร

3. ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาและใช้หลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. มีความรู้ความเข้าใจประเด็นการเปลี่ยนแปลง และองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. มีความเข้าใจการเชื่อมโยงของหลักสูตรแกนกลางระดับชาติสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น และสถานศึกษา

ตอนที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษา: การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

แนวคิด

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยมีการดำเนินการ คือ การดำเนินการระดับสถานศึกษา และการดำเนินการระดับชั้นเรียน
2. การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการจัดรายวิชา

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. มีความรู้ความเข้าใจการจัดทำองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 3 หลักสูตรสู่ชั้นเรียน: การจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

เรื่องที่ 3.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

เรื่องที่ 3.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

แนวคิด

1. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเน้นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย มีการกำหนดแก่นเรื่องของหน่วย รวมถึงกระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น แนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรแบบอิงมาตรฐานการประเมินนักเรียนว่ามีความรู้และสามารถทำอะไรได้ตามมาตรฐานหลักสูตร ครูจะต้องสร้างเกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนน โดยเกณฑ์การประเมินจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติงานนั้น ๆ รวมถึงแนวการให้คะแนนเพื่อให้ใช้ในการประเมิน รวมถึงการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
2. มีความเข้าใจบทบาทและความสำคัญของการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน
3. สามารถวิเคราะห์การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้

ตอนที่ 1หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ: หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เรื่องที่ 1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษา ได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการตนเอง และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษา ส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคน

ดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางโดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้นอีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผล เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลที่คาดหวังในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางฯเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักการและแนวคิดสำคัญคือ มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (Standards-based curriculum) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ขั้น มาตรฐานการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ผู้เรียน - มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงสิ่งที่ตนต้องรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะ สำคัญซึ่งเป็นสิ่งท้าทายกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะก้าวไปให้ถึงจุดนั้น

ผู้สอน - มาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบและแนวทางในการสร้างหลักสูตร ออกแบบการเรียนการสอน และการประเมินผล ทำให้ทราบว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควร จะรู้ และปฏิบัติได้

ชุมชน ท้องถิ่น และระดับชาติ - มาตรฐานการเรียนรู้เป็นความคาดหวังทางการศึกษาที่ตั้งไว้ร่วมกัน ช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสื่อสารเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร ทำให้บุคคล และ ส่วนต่างๆในระบบการศึกษาทำงานร่วมกันในการวางแผนพัฒนา การศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนา การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ แต่มาตรฐานการเรียนรู้จะไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆได้เลย หากไม่มีการเชื่อมโยงมาตรฐาน ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง การสร้างหลักสูตรที่สัมพันธ์หรืออิงกับมาตรฐานการเรียนรู้ อย่างชัดเจน จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ในการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐาน ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร จำเป็นต้องเข้าใจ แนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติของหลักสูตรอิงมาตรฐานซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ

ในระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายนั้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตลอดแนวตั้ง แต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา ตลอดจนถึงระดับชั้นเรียนจะต้องเน้นและยึดมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นหลักและเป้าหมายสำคัญ นักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันเชื่อว่า

การนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่หลักสูตรสถานศึกษา และการเรียนการสอนใน ชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่คาดหวังในระดับชาติ ไปก่อให้เกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายควรให้ความสนใจอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น มีผลโดยตรงต่อผู้เรียน จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษว่าเป้าหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน หรือวิธีการประเมินผล เชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่เพียงไร

2. องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน

การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติเกณฑ์การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ ต้องเชื่อมโยงและสะท้อนสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ในการออกแบบหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนต้องวิเคราะห์คำสำคัญ (Key word) ว่ามาตรฐานและตัวชี้วัดนั้นระบุว่าคุณเรียนควรรู้อะไร และทำอะไรได้ หรือต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เจตคติ คุณธรรมจริยธรรมอะไร ข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าวต่อไป

3. หน่วยการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ปรัชญาการศึกษาในยุคที่ผ่านมานั้นมักจะเน้นการสอนเนื้อหาสาระ ดังนั้นรูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในยุคก่อนจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรอิงเนื้อหา (Content-based curriculum) การวัดประเมินผลในหลักสูตรรูปแบบนี้ก็เน้นที่การจดจำเนื้อหาให้ได้มากที่สุด และเกณฑ์การวัดประเมินผลก็กำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) การจัดทำหลักสูตรลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เนื้อหา และการท่องจำ

หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเน้นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย มีการกำหนดแก่นเรื่องของหน่วย (Theme) ซึ่งเอื้อต่อการหลอมรวมเนื้อหาของศาสตร์สาขาต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อฝึกฝนและเป็นร่องรอยสำหรับประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถถึงระดับที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานหรือไม่ ดังนั้นมาตรฐานที่เป็นเป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจมีได้หลายมาตรฐาน และอาจมาจากหลากหลายสาขาวิชา การจัดการเรียนรู้เป็นหน่วยลักษณะนี้ เนื้อหาสาระ และกิจกรรมจึงเป็นเพียงสื่อที่จะนำพา

ผู้เรียนไปถึงหลักชัย คือมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ผู้เรียนอาจบรรลุถึงมาตรฐานเดียวกันด้วยเนื้อหา และวิธีการที่แตกต่างกันได้

4. กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น

ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายเดียวกัน มิได้มีการกำหนดหรือจัดลำดับขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับเหตุผล วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของแต่ละบริบทเช่น อาจเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ หรืออาจเริ่มจากการกำหนดหัวข้อ/ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ หรือเริ่มจาก บทเรียนที่มีอยู่เดิมแล้ว โดยเชื่อมโยงหัวข้อหรือบทเรียนนั้นๆ ว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ไตบ้าง การเริ่มต้นแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ครูผู้สอนจึงควรใช้วิธีการที่หลากหลายและพิจารณา ตามความเหมาะสม

5. การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน

มาตรฐานและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรแบบอิงมาตรฐานแนวคิดด้านการศึกษาในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนจากยุคที่เน้นพฤติกรรมนิยมซึ่งวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ย่อย เป็นยุคที่ให้ความสำคัญแก่การประเมินในองค์รวมโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานเป็นสำคัญนักวิชาการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จนั้นมาตรฐานต้องเป็นตัวเทียบเคียงที่สำคัญในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่การศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ ระดับสถานศึกษา และระดับชั้นเรียน ดังนั้นเกณฑ์ต่างๆ หรือร่องรอยหลักฐานในการประเมินผลการเรียนจะต้องเชื่อมโยงและสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้อย่างชัดเจน และมีความชัดเจนในการที่จะบ่งชี้ได้ว่าผู้เรียนบรรลุถึงมาตรฐานหรือไม่ เพียงใด หากยังไม่บรรลุมีจุดใดบ้างที่จะต้องพัฒนา ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนี้ นับเป็นข้อมูลสำคัญมากในการ ประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพตามที่มุ่งหวังต่อไป

สรุป

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรจึงเกิดการทบทวน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (Standards-based curriculum) โดยการจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ ความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.1

เรื่องที่ 1.2 ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
<p>1. มาตรฐานการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดตัวชี้วัด (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น) <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดไว้กว้าง ๆ เป็นช่วง ๆ ทุก 3 ปี ในระดับชั้นสำคัญ (Key stage) ป.3 ป. 6 ม.3 ม. 6 - โรงเรียนแต่ละแห่ง ต้องนำมาตรฐานช่วงชั้น ซึ่งกำหนดไว้กว้างๆ ในแต่ละช่วงไปจัดทำเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อใช้เป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นเอง • ลักษณะมาตรฐานช่วงชั้น <ul style="list-style-type: none"> - แตกต่างกัน หลากหลายรูปแบบ ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในแต่ละกลุ่มสาระ - ขาดความชัดเจน ซ้ำซ้อน ความยากง่ายไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ไม่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 	<ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดตัวชี้วัด <ul style="list-style-type: none"> - ตัวชี้วัดชั้นปี ในการศึกษาภาคบังคับ (ป.1 – ม.3) - ตัวชี้วัดช่วงชั้น ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) • ลักษณะตัวชี้วัด <ul style="list-style-type: none"> รูปแบบและลักษณะการเขียนตัวชี้วัดแต่ละกลุ่มสาระ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน - ใช้ภาษาง่าย ๆ ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ ไม่ซ้ำซ้อน เหมาะสมกับระดับชั้น - ทำทนาย นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
	แก้ปัญหา	
2. โครงสร้าง หลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดกรอบหลักสูตรกว้าง ๆ ขาดหลักสูตรแกนกลางที่แท้จริง • สาระการเรียนรู้ที่ระบุไว้เป็นเพียงตัวอย่างในแต่ละช่วงชั้น โรงเรียนต้องพิจารณาจัดทำสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นเอง • สาระการเรียนรู้ที่ให้ไว้แน่น และมีความซ้ำซ้อนกันมากในแต่ละช่วงชั้น 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่วนกลางกำหนดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัด
	<ul style="list-style-type: none"> • แต่ละโรงเรียนจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเอง ทำให้การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับท้องถิ่นขาดความชัดเจน • โครงสร้างเวลาเรียนส่วนกลาง กำหนดเวลาเรียนรวมในแต่ละปีเป็นช่วงกว้าง ๆ ให้สถานศึกษาจัดแบ่งเวลาเรียนสำหรับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เอง 	<ul style="list-style-type: none"> • เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษาในเขตใช้ในการจัดการเรียนการสอน • หลักสูตรแกนกลางกำหนดเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละปี สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มเติมตามความต้องการ หรือส่วนที่ต้องการเน้นได้

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
<p>3. การวัด ประเมินผลและ จบหลักสูตร</p>	<ul style="list-style-type: none"> • วัดประเมินผล และ รายงานผลการเรียน ตามผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังย่อย • ตัดสินผลการเรียน เป็นรายปีในระดับ ชั้น ป.1-ม.3 และเป็น รายภาคในระดับชั้น ม.4-ม.6 • เกณฑ์การผ่านช่วง ชั้น และจบหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่ สถานศึกษากำหนด • เอกสารรายงานผล การเรียน (ป.พ.) รายงานตาม ผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังไม่ รายงานตาม มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> • วัดประเมินผลการเรียนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ซึ่งเป็น เป้าหมายในการประเมินทุกระดับ ทั้งระดับชาติ เขต พื้นที่ สถานศึกษา และระดับชั้นเรียน • ระดับชั้น ป.1-ป.6 ตัดสินผลการเรียนเป็นรายปี และ ใน ระดับชั้น ม.1-ม.6 ตัดสินผลการเรียน เป็นรายภาค • กำหนดเกณฑ์กลางซึ่งเป็นminimum requirement ใน การจบหลักสูตร • เอกสารรายงานผลการเรียน (ป.พ.)ตามมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด
<p>4. กระบวนการ จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ในกระบวนการในการ จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา และ ออกแบบการเรียน การสอนระดับชั้น เรียน มีการกระจาย มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น เป็นผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังซึ่ง เป็นเป้าหมายในการ จัดการเรียนการสอน และประเมินผล ส่งผลให้การจัดการ เรียนรู้และวัด ประเมินผล และ รายงานผลการเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่วนกลางให้กรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาสามารถปรับ ยืดหยุ่นได้ ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องทำตาม ขั้นตอนที่ตายตัว แต่มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเป็น เป้าหมายที่ชัดเจนในการออกแบบหลักสูตร การเรียน การสอน และการประเมินผล

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
	ไม่สะท้อนมาตรฐาน	
5. กำหนด บทบาทหน้าที่ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีการกำหนด บทบาทหน้าที่ของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนา หลักสูตรในแต่ละ ระดับ ไว้อย่างชัดเจน • เขตพื้นที่การศึกษา ขาดบทบาทสำคัญใน การพัฒนาหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร ของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ เขต พื้นที่การศึกษา สถานศึกษา • เขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนา หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นโดยจัดทำเอกสาร กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
6. การสร้างความ เข้าใจ/พัฒนา บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> • เอกสาร คู่มือ และ การฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาบุคลากรที่ผ่าน มา ขาดการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการแนวคิด แนว ปฏิบัติในการพัฒนา หลักสูตรอิงมาตรฐาน • การพัฒนาบุคลากร มักเป็นการให้ความรู้ แบบแยกส่วน เป็น เรื่อง ๆ ของแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดการให้เห็น ภาพรวมของการ พัฒนาหลักสูตรทั้ง ระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำเอกสาร คู่มือ และจัดการฝึกอบรมบุคลากรให้ เข้าใจแนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ Standards-based curriculum เพื่อให้เข้าใจ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวทั้ง ระบบ

สรุป

ประเด็นเปลี่ยนแปลงที่ใช้ในการเปรียบเทียบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ประกอบไปด้วยประเด็นหลักที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1.มาตรฐานการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น 2. โครงสร้างหลักสูตร 3.การวัดประเมินผลและจบหลักสูตร4.กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา5.กำหนดบทบาทหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6.การสร้างความเข้าใจ/พัฒนาบุคลากร และเพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตร กลุ่มสาระต่างๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนเองในการพัฒนาตนเองและสังคม

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.2

เรื่องที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

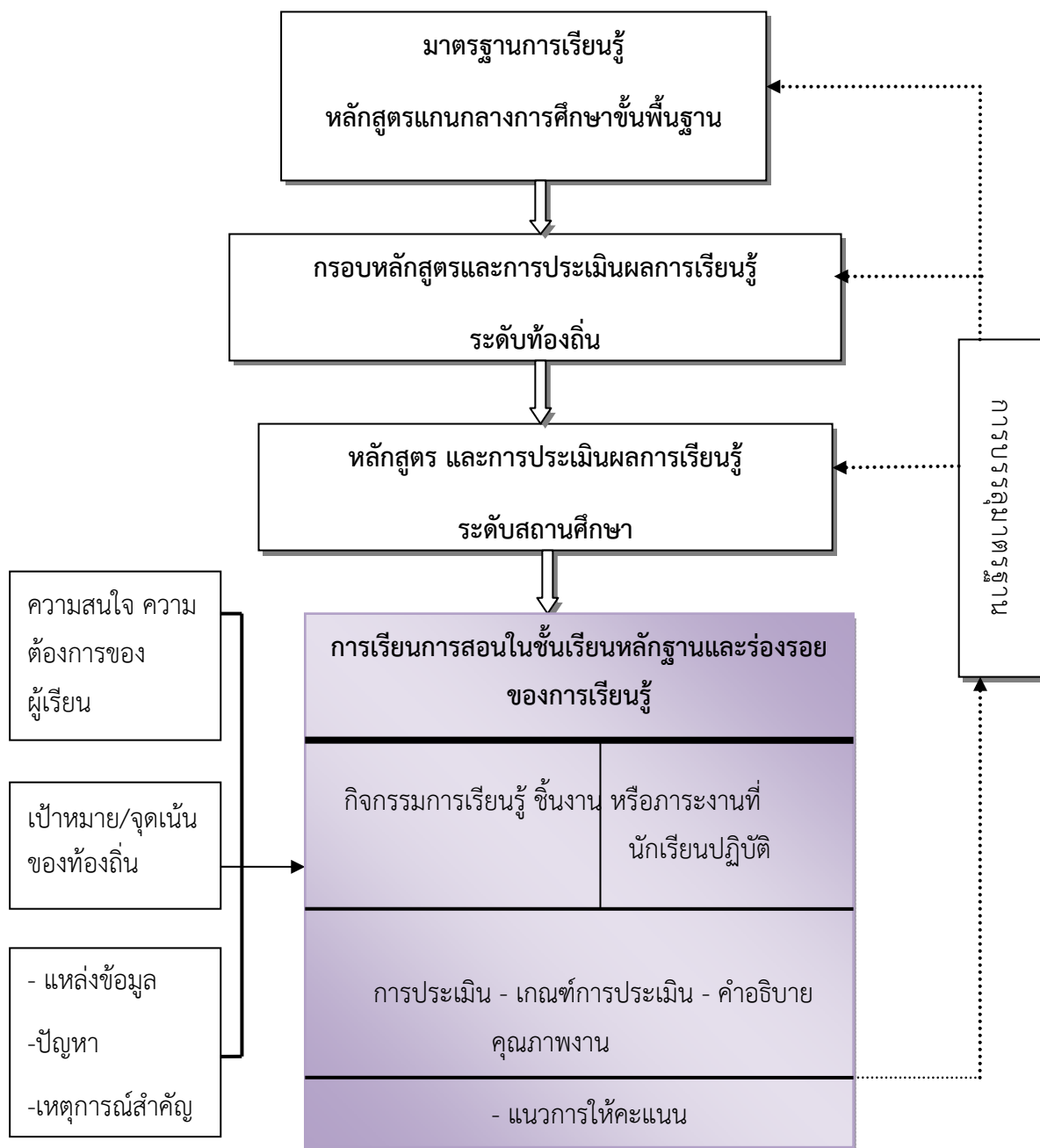
สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างมีระบบ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ อีกทั้งควรมีการวิจัย ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้น จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นซึ่งระบุเป็นแนวทางไว้ในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพ จุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนซึ่งอาจแตกต่างกันไปในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาและใช้หลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นมาตรฐานไว้ในระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติ ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา นอกจากนั้นยังมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมีความชัดเจน มีคุณภาพ เขตพื้นที่การศึกษามีภารกิจสำคัญในการจัดทำเอกสารกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น สารการเรียนรู้ท้องถิ่น และการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งแนวทางในการเพิ่มพูนคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น การสนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ กับการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น
สถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สรุป

การบรรลุมาตรฐานในเรื่องความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ กับการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น สถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ กรอบหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น หลักสูตร และการประเมินผลการเรียนรู้ระดับสถานศึกษา โดยการเรียนการสอนในชั้นเรียนหลักฐานและร่องรอยของการเรียนรู้ เป็นตัวช่วยชี้วัดผล

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.3

ตอนที่2 หลักสูตรสถานศึกษา: การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

เรื่องที่ 1 การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการ จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด และเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐาน อันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาติ นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษายังต้องสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมแวดล้อมได้อย่างมีความสุข และเกิดความรักความผูกพันในบ้านเกิดเมืองนอน มีบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชน

การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปนั้นมีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ

1. **การดำเนินการระดับสถานศึกษา:** ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพื่อพิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียน รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกและรายงานผลการเรียน ซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้นๆ

2. **การดำเนินการระดับชั้นเรียน:** ดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่ละคน ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกันอาจพิจารณาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ เพราะผู้เรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบนั้นอาจมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ หรืองานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ สื่อการสอน หรือวิธีการวัดประเมินผลอาจต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดยคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

1. **แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน:** คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน และบุคคลที่สถานศึกษาแต่ละแห่งพิจารณาตามความเหมาะสม

2. **วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ:** มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

3. **จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา :** พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร พร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา

4. **ตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตร:** เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปในการเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะมีการพิจารณาคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. **คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ:** นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม

6. **ใช้หลักสูตรสถานศึกษา:** ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

7. **วิจัยและ ติดตามผลการใช้หลักสูตร:** ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่ครูจะใช้สำหรับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาควรมีข้อมูลที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่

1. **ส่วนนำ:** ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงเป้าหมายโดยรวมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน เช่น วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น

2. **โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา:** เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาที่จัดสอนในแต่ละปี/ ภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งจำนวนเวลาเรียน หรือหน่วยกิตของรายวิชาเหล่านั้น

3. **คำอธิบายรายวิชา:**ส่วนนี้เป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรจากรายวิชานั้นๆในคำอธิบายรายวิชาจะประกอบด้วยรหัสวิชาชื่อรายวิชาประเภทรายวิชา (พื้นฐาน/เพิ่มเติม) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นที่สอน พร้อมทั้งคำอธิบายให้ทราบว่าเมื่อเรียนรายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะหรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจจะระบุให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับด้วยก็ได้รายวิชาพื้นฐานควรระบุตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน สำหรับรายวิชาเพิ่มเติมควรระบุ “ผลการเรียนรู้” กำกับไว้ด้วย เพื่อให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีคุณภาพอย่างไร

4. **เกณฑ์การวัดประเมินผลและจบหลักสูตร:**เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับ โดยพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเกณฑ์การจบหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง

การกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- **วิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2551** ได้กำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรไว้ในระดับชาติ เพื่อให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งใช้เป็นทิศทางในการจัดการศึกษาของตน เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากสถานศึกษามีความต้องการหรือจุดที่ต้องการเน้นเพิ่มเติม ก็สามารถปรับเพื่อแสดงจุดเน้นเพิ่มเติมให้ชัดเจนในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้
- **สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน**เป็นสมรรถนะจำเป็นพื้นฐาน 5 ประการที่ผู้เรียนพึงมี ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมรรถนะเหล่านี้ได้หลอมรวมอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่
  1. ความสามารถในการสื่อสาร
  2. ความสามารถในการคิด
  3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
  4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
  5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**คุณลักษณะอันพึงประสงค์8 ประการ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางนั้น เป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่
  1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
  2. อยู่อย่างพอเพียง
  3. ซื่อสัตย์สุจริต
  4. มุ่งมั่นในการทำงาน
  5. มีวินัย
  6. รักความเป็นไทย
  7. ใฝ่เรียนรู้
  8. มีจิตสาธารณะ

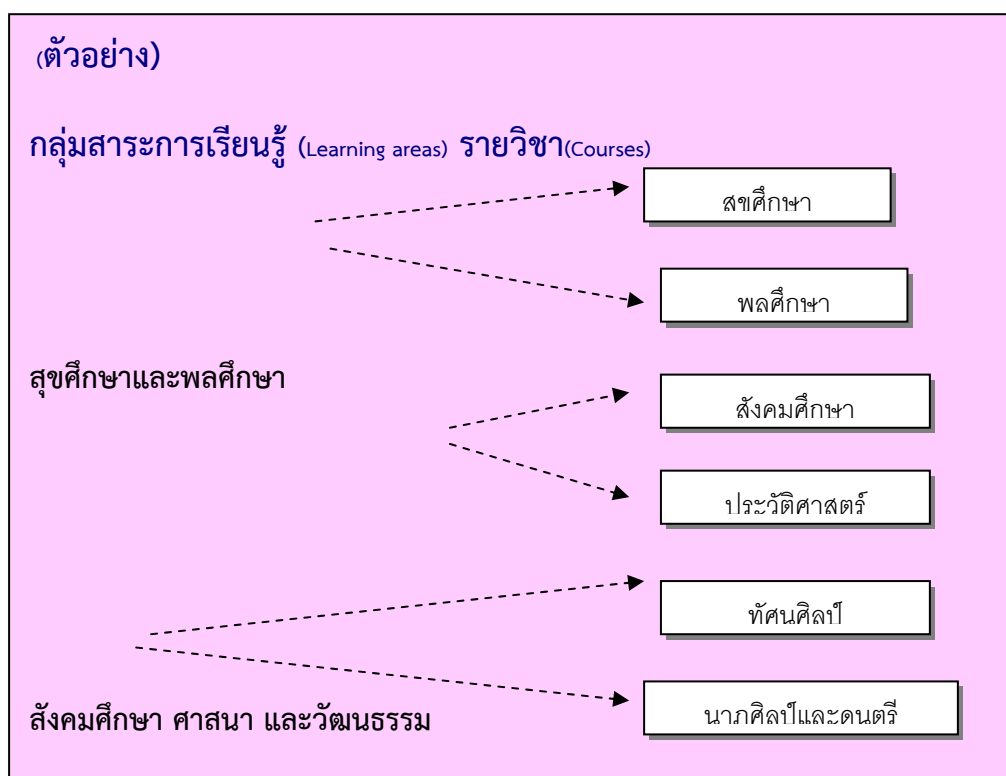
หากวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดของหลักสูตร อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จะพบว่าคุณลักษณะเหล่านี้ได้สอดแทรกหลอมรวมอยู่ในมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามครูผู้สอนอาจเน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ และสามารถพัฒนาผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการต่างๆ ของโรงเรียนก็ได้ เช่น โครงการประกวดมารยาท โครงการยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้ประพฤติตนดีงาม เป็นต้น โรงเรียนอาจกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมได้ แต่หากเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางครอบคลุมคุณลักษณะที่จำเป็นเพียงพอแล้ว ก็สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเพิ่มเติมอีกก็ได้

การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาคือโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

- **การกำหนดรายวิชา :** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดแบ่งองค์ความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่
  1. ภาษาไทย
  2. คณิตศาสตร์
  3. วิทยาศาสตร์
  4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  5. สุขศึกษาและพลศึกษา
  6. ศิลปะภาษาต่างประเทศ
  7. การงานอาชีพ และเทคโนโลยี
  8. ภาษาต่างประเทศ

จากโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติได้กำหนดโครงสร้างเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งเวลาเรียนของแต่ละกลุ่ม สถานศึกษามีบทบาทในการนำโครงสร้างของทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning areas) ไปจัดทำเป็นรายวิชา (Courses) โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับบริบท ความพร้อม และผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษา

ประเภทรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน: เป็นรายวิชาที่เปิดสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทุกคนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม: เป็นรายวิชาที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเปิดสอนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้น ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน หรือความต้องการของท้องถิ่นโดยมีการกำหนด “ผลการเรียนรู้” เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน รายวิชาเพิ่มเติมต่างๆ

สถานศึกษาสามารถพิจารณาเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของ สถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตรโดยอยู่ภายใต้โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด สำหรับชื่อรายวิชา เพิ่มเติมนั้นสามารถตั้งได้ตามความเหมาะสม

การจัดรายวิชา

ระดับประถมศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน: การจัดรายวิชาพื้นฐานในระดับประถมศึกษาให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

- ให้สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มละ 1 รายวิชาต่อปี ยกเว้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดเป็นรายวิชา สังคมศึกษา และรายวิชา ประวัติศาสตร์ โดยรายวิชาประวัติศาสตร์ให้จัดการเรียนการสอน 40 ชั่วโมงต่อปี

- สถานศึกษาสามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความ เหมาะสมกับจุดเน้นของสถานศึกษาทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนของรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการ เรียนรู้แล้วต้องมีเวลาเรียนรวม 840 ชั่วโมงต่อปี

*รายวิชาเพิ่มเติม:*สถานศึกษาสามารถกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการ โดยจัดเป็นรายปี ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด และมีการกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ เมื่อรวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแล้ว ไม่เกิน 1000 ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาพื้นฐาน: การจัดรายวิชาพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

- สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชาในแต่ละภาค/ปี

-สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาพื้นฐานใน 1 ภาคเรียน ให้เรียนครบ/ ไม่ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ แต่เมื่อจบหนึ่งปีการศึกษา สถานศึกษาต้องจัดให้เรียนรายวิชาพื้นฐานครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

-กำหนดให้ 1 รายวิชา มีค่าน้ำหนัก ไม่น้อยกว่า 0.5 หน่วยกิต (1 หน่วยกิตคิดเป็น 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน) และเมื่อรวมจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว ให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

-สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้จัดสาระประวัติศาสตร์เป็นรายวิชาเฉพาะภาคเรียนละ 1 รายวิชา (0.5 หน่วยกิต)ทุกภาคเรียนรวม 6 รายวิชา (3.0 หน่วยกิต)

*รายวิชาเพิ่มเติม:*สถานศึกษาสามารถกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการโดยจัดเป็นรายภาคตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด และมีการกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆเมื่อรวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแล้ว ไม่เกิน 1200 ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

*รายวิชาพื้นฐาน:*การจัดรายวิชาพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

-สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชาโดยภายใน 3ปี ต้องครบทุกตัวชี้วัดที่กำหนดในกลุ่มสาระการเรียนรู้

-กำหนดให้ 1 รายวิชา มีค่าน้ำหนัก ไม่น้อยกว่า 0.5 หน่วยกิต (1 หน่วยกิตคิดเป็น 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน) และเมื่อรวมจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว ให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

-สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้จัดรายวิชาประวัติศาสตร์ให้ครบ 2 หน่วยกิต ภายใน 3ปี

*รายวิชาเพิ่มเติม:*สถานศึกษาสามารถกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ โดยจัดเป็นรายภาค และมีการกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ ทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนของรายวิชาเพิ่มเติมทั้งหมดแล้ว สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยพิจารณาจากโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น พร้อมทั้งพิจารณาความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สรุป

หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรในส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน ซึ่งระบุการจัดเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์กลางในการจบหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของการดำเนินการระดับสถานศึกษาและการดำเนินการระดับชั้นเรียน โดยต้องพิจารณาถึงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ประเภทรายวิชา และการจัดรายวิชา

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 หลักสูตรสู่ชั้นเรียน: การจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

เรื่องที่ 3.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำมามาตรฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ปรัชญาการศึกษาในยุคที่ผ่านมานั้นมักจะเน้นการสอนเนื้อหาสาระดังนั้นรูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในยุคก่อนจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรอิงเนื้อหา (Content-based curriculum) การวัดประเมินผลในหลักสูตรรูปแบบนี้ก็เน้นที่การจดจำเนื้อหาให้ได้มากที่สุด และเกณฑ์การวัดประเมินผลก็กำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) การจัดทำหลักสูตรลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เนื้อหา และการท่องจำ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเน้นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย (Standards-based unit) มีการกำหนดแก่นเรื่องของหน่วย (Theme) ซึ่งเอื้อต่อการหลอมรวมเนื้อหาของศาสตร์สาขาต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อฝึกฝนและเป็นร่องรอยสำหรับประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถถึงระดับที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานหรือไม่ ดังนั้นมาตรฐานที่เป็นเป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจมีได้หลายมาตรฐาน และอาจมาจากหลากหลายสาขาวิชา และอาจมีทั้งมาตรฐานที่เป็นเนื้อหา มาตรฐานที่เน้นทักษะกระบวนการ การจัดการเรียนรู้เป็นหน่วยลักษณะนี้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมจึงเป็นเพียงหนทาง ที่จะนำพาผู้เรียนไปถึงหลักชัย คือมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ผู้เรียนอาจบรรลุถึงมาตรฐานเดียวกันด้วยเนื้อหาและวิธีการที่แตกต่างกันได้ นักวิชาการ และนักพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันเชื่อว่า หลักสูตรลักษณะนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง

กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น

ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายเดียวกัน มิได้มีการกำหนดหรือจัดลำดับขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับเหตุผล วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของแต่ละบริบท เช่น อาจเริ่มต้นจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ หรืออาจเริ่มจากการกำหนดหัวข้อ/ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ หรือเริ่มจากบทเรียนที่มีอยู่เดิมแล้ว โดยเชื่อมโยงหัวข้อหรือบทเรียนนั้นๆ ว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใดบ้าง อย่างไรก็ตามรูปแบบที่เป็นที่รู้จักและใช้อย่างแพร่หลายที่สุดคือการออกแบบย้อนกลับ (Backward design) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวนมากเสนอแนะว่าเป็นการออกแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่

มาตรฐานโดยการเอาผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ การออกแบบหลักสูตรลักษณะนี้จะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แล้วจึงกำหนดชิ้นงานหรือ ภาระงานที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติ และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินงานก่อนการกำหนดกิจกรรมการเรียน การสอนการเริ่มต้นแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดครูผู้สอนจึงควรใช้วิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตาม ความเหมาะสม

แนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน

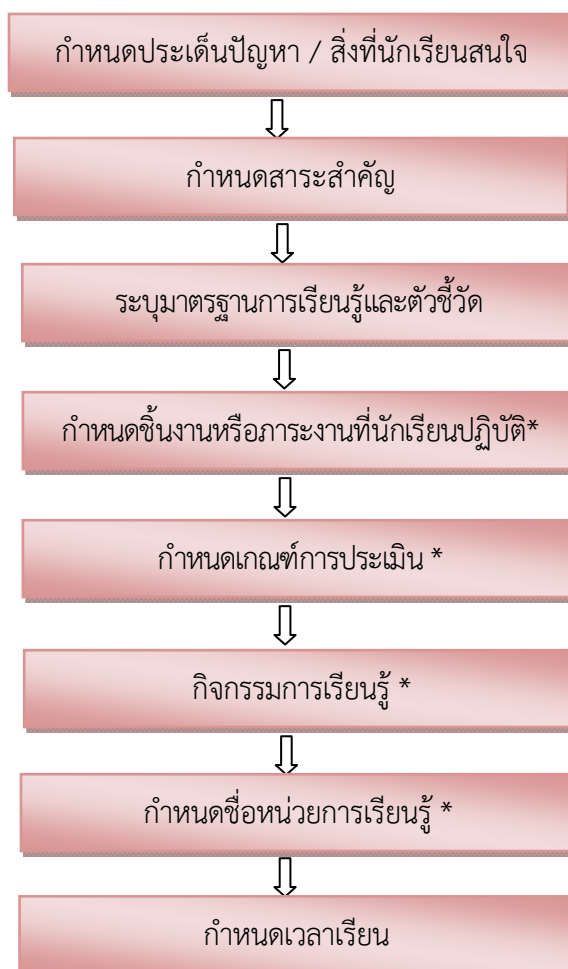
กระบวนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานมีความยืดหยุ่น สามารถปรับลำดับโดย เริ่มจากจุดใดก่อน-หลังได้ตามความเหมาะสมเช่น อาจเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดและวิเคราะห์ค่าสำคัญในมาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดสาระหลักหรือกิจกรรม หรืออาจเริ่ม จากประเด็นปัญหาสำคัญในท้องถิ่นหรือสิ่งที่นักเรียนสนใจแล้วจึงพิจารณาว่าประเด็นปัญหาดังกล่าว เชื่อมโยงกับมาตรฐานข้อใดแนวทางการจัดจำหน่ายการเรียนรู้ที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทาง ตัวอย่าง 2 รูปแบบ คือ แบบที่เริ่มจากการกำหนดและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และ แบบที่เริ่มจากประเด็นปัญหาในท้องถิ่นหรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน

รูปแบบที่ 1 แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

รูปแบบที่ 2 แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เริ่มจากการกำหนดปัญหาสำคัญในท้องถิ่นหรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ

หน่วยการเรียนรู้ รูปแบบที่ 2

ขั้นตอนที่นำเสนอเป็นแนวทางทั้ง 2 รูปแบบข้างต้น เป็นขั้นตอนคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานมีความยืดหยุ่น ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากมาตรฐานก่อนเสมอ และในกระบวนการแต่ละขั้นนั้น อาจไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตามที่เห็นในแผนผัง ครูสามารถปรับเปลี่ยนนำขั้นใดขั้นก่อนก็ได้ตามความถนัดและความเหมาะสมของแต่ละเรื่องที่จะสอน แต่ในที่สุดต้องสามารถบอกได้ว่าเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้แล้วนักเรียนบรรลุมาตรฐานและตัวชี้วัดใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยนำพาผู้เรียนไปสู่คุณภาพตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของหน่วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีความหลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และธรรมชาติของวิชาให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหรือเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตามความสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมาย การวัดประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนของหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งในรายวิชาพื้นฐานจะมีตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย และมีผลการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในรายวิชาเพิ่มเติม การประเมินที่ดีจะต้องมีเกณฑ์และคำอธิบายคุณภาพงานที่ชัดเจนและบ่งบอกคุณภาพงานในแต่ละระดับ ควรมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากแหล่งข้อมูลหลายๆแหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงของผู้เรียน หากยังไม่บรรลุคุณภาพที่กำหนดจะต้องหาวิธีการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาสูงสุดเต็มตามศักยภาพ

สรุป

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำมาตราฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเน้นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย มีการกำหนดแก่นเรื่องของหน่วย ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานนั้น มิได้มีการกำหนดหรือจัดลำดับขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับเหตุผล วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของแต่ละบริบท

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง 3.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3.1

เรื่องที่ 3.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

มาตรฐานและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน แนวคิดด้านการศึกษาในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนจากยุคที่เน้นพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ย่อยเป็นยุคที่ให้ความสำคัญแก่การประเมินในองค์รวมโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานเป็นสำคัญ นักวิชาการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น มาตรฐานต้องเป็นตัวเทียบเคียงในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่การศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ ระดับสถานศึกษา และระดับชั้นเรียน

ดังนั้นเกณฑ์ต่างๆ หรือร่องรอยหลักฐานในการประเมินผลการเรียนจะต้องเชื่อมโยงและสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้อย่างชัดเจนและมีความชัดเจนในการที่จะบ่งชี้ได้ว่าผู้เรียนบรรลุถึงมาตรฐานหรือไม่ เพียงใดหากยังไม่บรรลุมีจุดใดบ้างที่จะต้องพัฒนา ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนี้ นับเป็นข้อมูลสำคัญมากในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพตามที่มุ่งหวังต่อไป

แนวการให้คะแนนเพื่อให้ใช้ในการประเมิน

การประเมินนักเรียนว่ามีความรู้และสามารถทำอะไรได้ตามมาตรฐานหลักสูตร ครูจะต้องสร้างเกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนน โดยเกณฑ์การประเมินจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

การประเมินโดยใช้ Rubric เป็นรูปแบบที่ใช้กันมากในการประเมินแบบอิงมาตรฐานเป็นแนวทางในการให้คะแนน(Scoring Guide)ซึ่งสามารถที่จะแยกแยะระดับต่างๆของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจนจากระดับดีมากไปจนถึงต้องปรับปรุงครูและนักเรียนควรจะร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งควรจะจัดทำให้เสร็จก่อนที่นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินนั้นนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนอีกด้วย เพราะเกณฑ์การประเมินนั้น เปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่นักเรียนจะต้องรับทราบ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของมาร์ซาโนและคณะ(Marzano et al.,1993:29)ที่ระบุว่า การประเมินการปฏิบัตินั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนและเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับการวัดคงที่ และมีการบรรยายถึงคุณลักษณะที่สำคัญ (Performance Discription) ให้แก่ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจทำให้ทราบว่านักเรียนทำอะไรได้บ้างรู้อะไรบ้างและยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

ตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินงานเขียน

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหาและบทสรุปอย่างชัดเจน - ภาษาที่ใช้เช่นตัวสะกดและไวยากรณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียนเช่นมีคำนำเนื้อหาและบทสรุป - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม
1 (ต้องปรับปรุง)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนไม่ตรงประเด็น - ไม่มีการจัดระบบการเขียน - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม
0	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมิน แบบรูบรีคส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3-5 ระดับ เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับจะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากการใช้เกณฑ์ 3 ระดับนั้นจะง่ายต่อการกำหนดรายละเอียดซึ่งจะยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หรือเมื่อเทียบเคียงกับมาตรฐานก็คือระดับสูงกว่ามาตรฐาน ระดับมาตรฐาน และ ต่ำกว่ามาตรฐานนอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้วยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วยเนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับของเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับนั้นจะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับความแตกต่างระหว่างระดับ จะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจให้คะแนน ถ้าต้องการกำหนดเกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยให้การกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้นครูอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจแล้วแยกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มงานที่มีคุณภาพดีปานกลางและต้องปรับปรุง แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวจำแนกระหว่างงานที่มีคุณภาพดี ปานกลาง และต้องปรับปรุง โดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

สรุป

มาตรฐานและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน การจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น มาตรฐานต้องเป็นตัวเทียบเคียงในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่การศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ ระดับสถานศึกษา และระดับชั้นเรียนซึ่งโดยทั่วไปได้กำหนดเป็น 6 เทคนิคของการประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. Selected Response หมายถึง ข้อสอบปรนัยเลือกตอบจับคู่ ถูกผิด
2. Constructed Response หมายถึง ข้อสอบเติมคำ หรือเติมข้อความหรือเขียน Mind map
3. Essay หมายถึง เขียนบรรยายเขียนเรียงความ เขียนเล่าเรื่อง เขียนรายงาน
4. School Product/Performance หมายถึง การแสดงหรือการปฏิบัติในสถานศึกษาเช่น ใต้วาที่ พุดสนทนาภาษาอังกฤษ ทดลองทางวิทยาศาสตร์ อ่าน... แสดงบทบาทสมมุติ(Role play)... ประกอบอาหาร.. สืบค้นข้อมูล.....(โดยใช้ internet ในโรงเรียน)
5. Contextual Product/Performance หมายถึงการแสดงในสถานการณ์จริง หรือสภาพชีวิตจริงนอกสถานศึกษา เช่น “สำรวจราคาพืชผักในตลาด สรุป และนำเสนอผลการสำรวจ” “สำรวจสินค้า OTOP สรุป และนำเสนอผลการสำรวจ” “สัมภาษณ์ชาวต่างประเทศ แล้วเขียนรายงานส่ง หรือนำมาเล่าให้เพื่อนนักเรียนฟังในชั่วโมง”
6. On-going Tools หมายถึงเป็นหลักฐานแสดงการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่มีการประเมินผู้เรียนตลอดเวลา ทุกวัน เช่น ผู้เรียนบันทึกพฤติกรรม..... หรือการสังเกตพฤติกรรม.....ของผู้เรียน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง 3.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3.2

ใบงานที่ 1.1

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล
เรื่องที่ 1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสั่งจวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

แบบที่ 1

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
รายวิชา	หน่วยกิต	รายวิชา	หน่วยกิต
รายวิชาพื้นฐาน	11	รายวิชาพื้นฐาน	11
ท21101 ภาษาไทย 1	1.5	ท21102 ภาษาไทย 2	1.5
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5	ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5
ว21101 วิทยาศาสตร์ 1	1.5	ว21102 วิทยาศาสตร์ 2	1.5
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5	ส21103 สังคมศึกษา 2	1.5
ส21102 ประวัติศาสตร์ 1	0.5	ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5	พ21103 สุขศึกษา 1	0.5
พ21102 พลศึกษา (วอลเลย์บอล) 1	0.5	พ21104 พลศึกษา (มวยไทย) 2	0.5
ศ21101 ทักษะศิลป์ 1	0.5	ศ21103 ทักษะศิลป์ 1	0.5
ศ21102 ดนตรี 1	0.5	ศ21104 นาฏศิลป์ 1	0.5
ง21101 การงานอาชีพ 1	1	ง21102 เทคโนโลยีสารสนเทศ 1	1
อ21101 ภาษาอังกฤษ	1.5	อ21102 ภาษาอังกฤษ	1.5
รายวิชาเพิ่มเติม (เลือกเรียน 2.5 หน่วยกิต)	2.5	รายวิชาเพิ่มเติม(เลือกเรียน 2.5 หน่วยกิต)	2.5
ท21201 ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้า	1	ท21202 เสริมทักษะภาษา	1

ค21203 คณิตศาสตร์เข้มข้น 1	1.5	ค21204 คณิตศาสตร์เข้มข้น 2	1.5
ว21201 วิทยาศาสตร์เสริม	1.5	ว21202 วิทยาศาสตร์เสริม	1.5
พ21201 กีฬาและนันทนาการ (เทเบิลเทนนิส)	0.5	พ21202 กีฬาและนันทนาการ (วอลเลย์บอล)	0.5
ศ21201 องค์กรประกอบศิลป์	1	ศ21203 วาดภาพเขียนภาพ	1
ศ21202 ดนตรีไทย 1	1	ศ21204 ดนตรีไทย 2	1
ง21241 Computerเพื่องานอาชีพ	1	ง21201 อาหารในชีวิตประจำวัน	1
อ21201 ภาษาอังกฤษฟัง-พูด 1	1.5	ง21202 งานประดิษฐ์	1
ส21201 ชุมชนของเรา	1	ง21203 งานปักด้วยมือ	1
		ง21204 พืชผักสวนครัว	1
		อ21202 ภาษาอังกฤษฟัง-พูด 2	1.5

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60
ลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด	20	ลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด	20
แนะแนว	20	แนะแนว	20
ชุมนุม / โครงการงาน	15	ชุมนุม / โครงการงาน	10
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	5	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10

แบบที่ 2

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
รายวิชาพื้นฐาน	หน่วยกิต	รายวิชาพื้นฐาน	หน่วยกิต
ท21101 ภาษาไทย1	1.5	ท21102 ภาษาไทย2	1.5
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5	ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5
ว21101 วิทยาศาสตร์ 1	1.5	ว21102 วิทยาศาสตร์ 2	1.5
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5	ส21103 สังคมศึกษา 2	1.5
ส21102 ประวัติศาสตร์ 1	0.5	ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5	พ21103 สุขศึกษา 2	0.5
พ21102 พลศึกษา 1	0.5	พ21104 พลศึกษา 2	0.5
ศ21101 ศิลปะ 1	1.0	ศ21102 ศิลปะ 2	1.0
ง21101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 1	1.0	ง21102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี2	1.0
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5	อ21102 ภาษาอังกฤษ 2	1.5
รวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน / หน่วยกิต	11.0	รวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน / หน่วยกิต	11.0
รายวิชาเพิ่มเติม		รายวิชาเพิ่มเติม	
ค21201 เสริมทักษะคณิตศาสตร์ 1	1.0	ค21202 เสริมทักษะคณิตศาสตร์ 2	1.0
ว21201 ขงเล่นเชิงวิทยาศาสตร์ 1	0.5	ว21202 ขงเล่นเชิงวิทยาศาสตร์ 2	0.5
อ21201ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	0.5	อ21202 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	0.5
จ20201 ภาษาจีน 1	0.5	จ21202 ภาษาจีน 2	0.5

รวมเวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม / หน่วยกิต	2.5	รวมเวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม / หน่วยกิต	2.5
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
แนะแนว	20	แนะแนว	20
ลูกเสือ / เนตรนารี	15	ลูกเสือ / เนตรนารี	15
กิจกรรมชมรม	15	กิจกรรมชมรม	15
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60

ใบงานที่ 1.2

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล
เรื่องที่ 1.2 ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสั่งจากกรณีศึกษาที่ 1 และ 2 มีเป้าหมายตัวชี้วัดเดียวกันในการจัดการเรียนรู้ แต่การออกแบบชิ้นงาน/ภาระงาน รวมทั้งเกณฑ์การประเมินผลแตกต่างกัน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความถูกต้อง เหมาะสม ข้อดีข้อจำกัดของการกำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน และเกณฑ์การประเมินของคุณครูเล็ก และคุณครูน้อย โปรดแสดงความคิดเห็น

กรณีศึกษาที่ 1 (คุณครูเล็ก)

หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

รายวิชา วิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

ตัวชี้วัด

- ว 2.1 ป6/1 สืบค้นและอภิปรายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ต่างๆ
- ว 2.1 ป6/2 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิต ในรูปของโซ่อาหาร และสายใยอาหาร
- ว 2.1 ป6/3 สืบค้นข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตกับสภาพแวดล้อม ในท้องถิ่น

ภาระงาน/ชิ้นงานรวบยอด

สำรวจความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น เกี่ยวกับห่วงโซ่อาหาร สายใยอาหารและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยนำเสนอด้วย แผนภาพ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิต(งานเดี่ยว)

เกณฑ์การให้คะแนนแผนภาพ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. องค์ประกอบ	มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เช่น มีชนิดของสิ่งมีชีวิต ลูกศรแสดงทิศทางการถ่ายทอดพลังงาน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เช่น มีชนิดของสิ่งมีชีวิต ลูกศรแสดงทิศทางการถ่ายทอดพลังงาน แต่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ไม่ถูกต้อง	มีองค์ประกอบสำคัญไม่ครบถ้วน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไม่ถูกต้อง
2. ความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล	-ข้อมูลการนำเสนอครบถ้วนถูกต้อง ประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้ย่อยสลาย -ระบุจำนวนห่วงโซ่อาหารในสายใยอาหารได้ถูกต้อง -แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต	ข้อมูลการนำเสนอไม่ครบถ้วน ขาดข้อมูลการนำเสนอบางประเด็นจึงจะครบถ้วน	ข้อมูลการนำเสนอไม่ครบถ้วน

กรณีศึกษาที่ 2 (คุณครูน้อย)

หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

รายวิชา วิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

ตัวชี้วัด

ว 2.1 ป6/1 สำรวจและอภิปรายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ต่างๆ

ว 2.1 ป6/2 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิต ในรูปของโซ่อาหาร และสายใยอาหาร

ว 2.1 ป6/3 สืบค้นข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

ภาระงาน/ชิ้นงานรวบยอด

รายงาน การสำรวจสิ่งมีชีวิต ให้นักเรียนไปสำรวจสิ่งมีชีวิตบริเวณชุมชน(งานกลุ่ม)

เกณฑ์การให้คะแนน การดำเนินงาน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 (8-10 คะแนน)	2 (5-7 คะแนน)	1 (ต่ำกว่า 5 คะแนน)
การวางแผนการดำเนินงาน	วางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนชัดเจน ถูกต้อง	วางแผนการดำเนินงานทำงานใช้ขั้นตอนไม่ถูกต้อง	ไม่มีการวางแผนการดำเนินงาน

เกณฑ์การให้คะแนนรายงาน

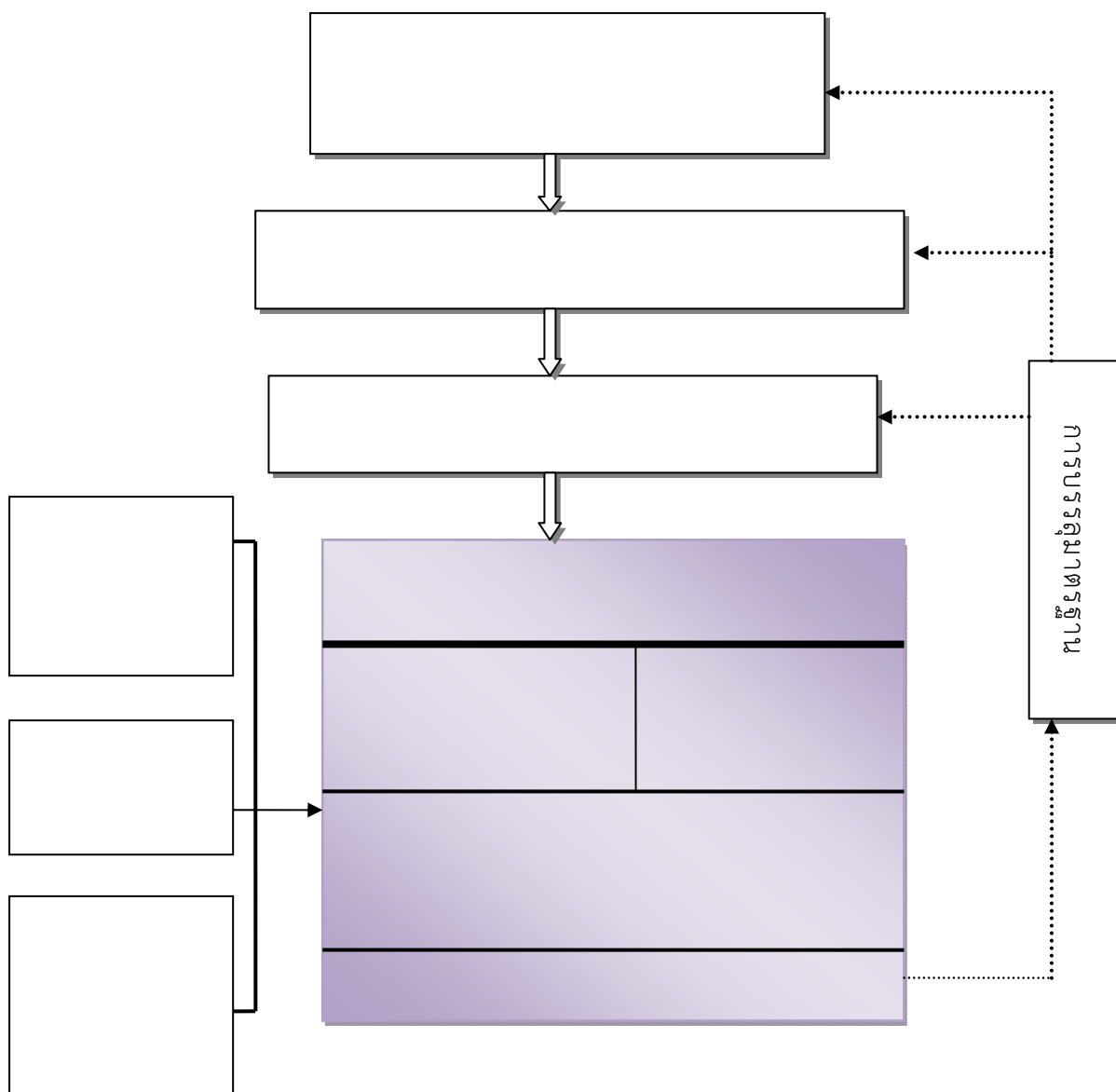
เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 (8-10 คะแนน)	2 (5-7 คะแนน)	1 (ต่ำกว่า 5 คะแนน)
เนื้อหา	รายงานสัมพันธ์กันและถูกต้องตามหัวข้อที่กำหนด มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงเป็นสายใยอาหาร	รายงานถูกต้องตามหัวข้อที่กำหนด มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงเป็นสายใยอาหาร	รายงานไม่สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด
ความสวยงาม	ออกแบบได้สวยงาม น่าอ่าน ดึงดูดความสนใจ การจัดรูปแบบรายงานเป็นระเบียบเรียบร้อย	จัดรูปแบบรายงานเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามพอใช้ได้	จัดรูปแบบรายงานไม่เรียบร้อย
การนำเสนอรายงาน	นำเสนอได้ชัดเจน คล่องแคล่ว มีความมั่นใจในตนเอง	นำเสนอได้ชัดเจน คล่องแคล่ว แต่ไม่มั่นใจในตนเอง	นำเสนอไม่น่าสนใจ

ใบงานที่ 1.3

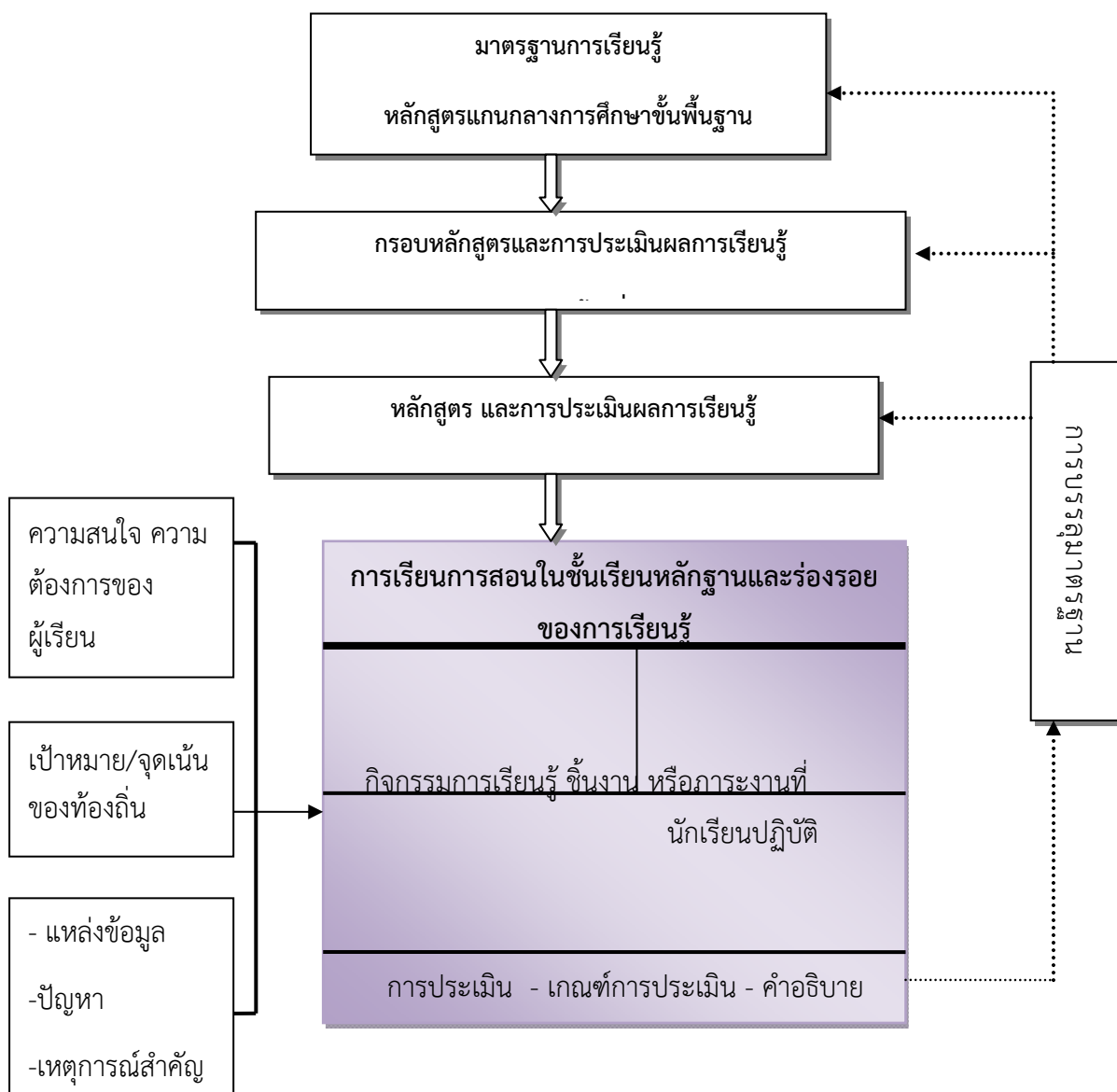
ชื่อหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล
เรื่องที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางระดับชาติกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
และหลักสูตรสถานศึกษา

คำสั่งเพิ่มเติมข้อความให้สมบูรณ์

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ กับการพัฒนาหลักสูตรในระดับ
ท้องถิ่น สถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

เฉลย

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตร   หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล
เรื่องที่ 2   หลักสูตรสถานศึกษา: การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

คำสั่งจตอบคำถามให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นสมรรถนะเหล่านี้ที่ได้หลอมรวมอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ มีอะไรบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่เป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

เฉลย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่เป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. ซื่อสัตย์สุจริต
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีวินัย
6. รักความเป็นไทย
7. ใฝ่เรียนรู้
8. มีจิตสาธารณะ

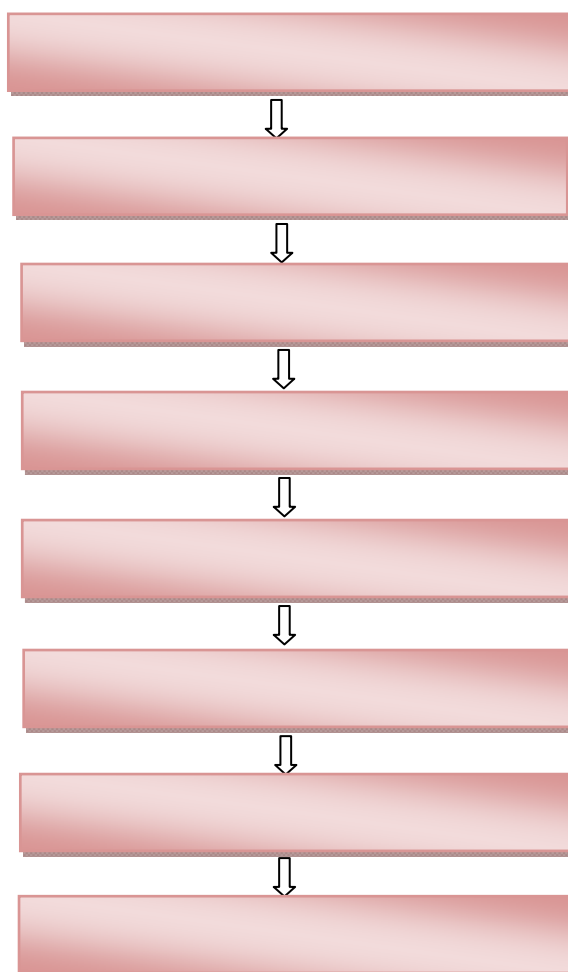
ใบงานที่ 3.1

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล

เรื่องที่ 3.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

คำสั่ง จงเติมคำตอบให้สมบูรณ์

แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เริ่มจากการกำหนดปัญหาสำคัญในท้องถิ่นหรือสิ่งที่น่าสนใจ

เฉลย

ใบงานที่ 3.2

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน/การวัดประเมินผล

เรื่องที่ 3.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

คำสั่ง จงกรอกรายละเอียดเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้

กรณีตัวอย่าง : ในรายวิชาภาษาไทย ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับวันแม่ โดยเล่ารายละเอียดตั้งแต่เล็กจนโต พร้อมทั้งกล่าวความรู้สึกที่มีต่อแม่คนละ 1 ประโยค

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	
2 (ผ่าน)	
1 (ต้องปรับปรุง)	
0	